

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

REGLEMENTĂRI PRIVIND ORGANIZAREA ADĂPOSTURILOR ȘI STRUCTURILOR DE PROTECȚIE CIVILĂ

studiu documentar

mai 2025

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților. Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă. Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa: <http://www.cdep.ro/infoparl/dip.studii?par1=2024>

Documentare și sinteză: **Virgilia Ioan, consilier**
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ
Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București
Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350,
E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

REPUBLICA CEHĂ	4
ELVEȚIA	8
FINLANDA	11
FRANȚA	14
GERMANIA	15
LITUANIA	18
POLONIA	22
SUEDIA	27
ALTE RESURSE ONLINE	31

În prezentul material documentar au fost utilizate informații provenind din răspunsurile statelor la solicitările lansate în cadrul rețelei [Centrului European de Cercetare și Documentare Parlamentară](#)¹, din consultări ale site-urile autorităților naționale, precum și de pe platformele legislative oficiale, în vigoare la data accesării.

REPUBLICA CEHĂ

Cadrul de reglementare în materia protecției civile:

- [Legea nr.239/2000 privind sistemul integrat de salvare](#)
- [Decretul nr.380/2002 privind pregătirea și implementarea măsurilor de protecție a populației](#)
- [Strategia de protecție a populației 2025-2030](#)

În iunie 2021, Guvernul Republicii Cehe a adoptat o rezoluție privind [Strategia de protecție a populației până în 2025, în perspectiva anului 2030](#). Potrivit acestui document strategic, *una dintre cele mai eficiente măsuri de protecție a populației în vederea limitării contaminării cu substanțe periculoase și a efectelor radiațiilor penetrante este adăpostirea. Caracteristicile naturale de protecție ale clădirilor sunt folosite pentru adăpostirea populației în situații de urgență nemilitare, sau se vor face modificări parțiale pentru a preveni pătrunderea acestor substanțe. Abordarea adăpostirii populației este o prioritate. Se au în vedere amenințări de natură militară, adăposturile deja construite (rezistente la presiune permanentă, nerezistente la presiune permanentă, sisteme de protecție a structurilor de transport subteran), al căror număr este în scădere constantă din 1995. Numai funcționarea sistemelor de protecție a structurilor de transport subteran și fondul de adăpost al spitalelor universitare selectate sunt susținute de stat.*

În conformitate cu [Legea nr.239/2000](#), Ministerul de Interne, după consultarea Ministerului Dezvoltării Regionale, stabilește cerințele tehnice și de construcție pentru clădirile destinate să protejeze populația în situații de urgență, să asigure operațiunile de salvare, să depoziteze materialele de protecție civilă și să protejeze și să adăpostească operatorii din cadrul operațiunilor importante (denumite în continuare „structuri de protecție civilă sau structuri afectate de cerințele de protecție civilă”); aceste atribuții revin Ministerului de Interne, prin Direcția generală a serviciului de salvare împotriva incendiilor (art.7).

Potrivit art.4, componentele de bază ale sistemului integrat de salvare sunt *Serviciul de salvare împotriva incendiilor al Republicii Cehe, unitățile de protecție împotriva incendiilor din cadrul districtului acoperit de unitățile de protecție împotriva incendiilor, furnizorii de servicii medicale de urgență și Poliția Republicii Cehe. Alte componente ale Sistemului Integrat de Salvare sunt forțele și mijloacele militare desemnate, alte forțe armate de securitate, alte forțe de salvare, autoritățile de sănătate publică ,*

¹ Solicitări 5075/24.05.2022 și 5759/25.03.2024 – Protective structures for civil defence

serviciile de accidente, de urgență, de expertiză și alte servicii, facilitățile de protecție civilă, organizațiile non-profit și asociațiile de cetățeni care pot fi utilizate pentru activități de salvare și ajutor. Alte componente ale sistemului integrat de salvare vor furniza, în timpul operațiunilor de salvare și de ajutorare, asistența planificată la cerere.

Capitolul III al legii stabilește în mod detaliat atribuțiile și competențele fiecărei entități din sistemul integrat de salvare și statuează în preambul:

Ministerele și alte autorități administrative centrale, în pregătirea pentru evenimentele de urgență, în desfășurarea activităților de salvare și de ajutorare și în protejarea populației din sfera lor de competență

- a) țin evidența originii riscurilor potențiale, efectuează analize ale amenințărilor și, în cadrul prevenirii și în temeiul instrumentelor juridice speciale, corectează faptele și condițiile care pot provoca evenimente de urgență;*
- b) decid cu privire la activitățile desfășurate în timpul operațiunilor de salvare și de ajutorare pentru a atenua consecințele acestora, cu excepția cazului în care instrumentul juridic special prevede altfel;*
- c) organizează reparațiile imediate ale instalațiilor publice necesare pentru protecția populației.*

Principiile procedurii de furnizare a adăposturilor, metoda și amploarea protecției colective și individuale a populației, cerințele de protecție a populației în planificarea spațială și cerințele structurale și tehnice pentru structurile de protecție civilă sau structurile afectate de cerințele de protecție civilă sunt stabilite prin regulamentul de punere în aplicare a legii. Serviciile regionale de salvare împotriva incendiilor țin evidența și efectuează inspecții ale structurilor de protecție civilă și ale structurilor afectate de cerințele de protecție civilă din regiune (art.5). Într-o municipalitate, aceste sarcini sunt îndeplinite de autoritatea municipală (art.15). Persoanele juridice și persoanele fizice sunt obligate, în cazul în care sunt proprietarii unei structuri de protecție civilă sau ai unei structuri afectate de cerințe de protecție civilă, să depună toate diligențele ca utilizarea acestor proprietăți și toate activitățile legate de acestea să nu schimbe caracterul acestor clădiri în raport cu scopul lor și să permită utilizarea lor pentru nevoile de protecție civilă și accesul autorităților pompierilor sau al persoanelor autorizate de acestea la aceste obiecte în scopul utilizării, inspecției, întreținerii și dotării (art.23-25).

Există trei tipuri de adăposturi de protecție civilă, de la cele mai puțin sigure la cele mai sigure: improvizate, temporare și permanente. Adăposturile improvizate sunt utilizate pe timp de pace, în cazul accidentelor majore cu risc de contaminare cu substanțe periculoase și efecte ale radiațiilor penetrante. Criteriile recomandate pentru acestea sunt amplasarea la etajele superioare și pe partea opusă a clădirilor față de amenințarea respectivă în cazul substanțelor periculoase și amplasarea în părțile

centrale sau în pivnițele clădirilor cu un număr minim de ferestre, uși și alte deschideri de ventilație în cazul radiațiilor.²

Adăposturile improvizate sunt spații optime preselectate în clădiri rezidențiale, operaționale și de producție, care sunt întreținute în conformitate cu reglementările legale de către proprietarii privați folosind propriile resurse materiale și financiare. Acestea trebuie alese aproape de locul de reședință al persoanelor care trebuie să ajungă la timp în cazul unei amenințări - intervalul recomandat este de 500-800m. Pentru fiecare persoană adăpostită este necesară o suprafață de cel puțin 1-3 m² într-un spațiu cu ventilație forțată și o suprafață de 3-5 m² într-un spațiu fără ventilație. Înălțimea liberă (de la podea la tavan) trebuie să fie de cel puțin 2,3m, cu o înălțime minimă de subtraversare (de la podea la cea mai joasă parte a tavanului) de 1,9m, pereții trebuie să aibă o grosime minimă de 45cm zidărie sau 30cm beton armat, iar direcția de deschidere a ușii de intrare trebuie să fie spre exteriorul adăpostului. Acestea trebuie să aibă cel puțin două ieșiri de urgență. Adăposturile nu trebuie să se afle sub părți ale clădirilor cu obiecte extrem de grele, în apropierea rezervoarelor, depozitelor sau locurilor de producție a substanțelor periculoase și deasupra rețelei de înaltă tensiune, aburului de înaltă presiune sau aerului comprimat.

Adăposturile permanente nu pot fi utilizate în timpul situațiilor de urgență și de criză de natură non-militară din cauza distribuției lor inegale și a timpului necesar pentru pregătirea lor. Majoritatea adăposturilor permanente de apărare civilă și a structurilor de protecție disponibile în prezent în Republica Cehă au fost construite în perioada 1950-1980, majoritatea fiind structuri cu scop dublu, utilizate ca cinematografe sau depozite pe timp de pace; din 1995, numărul adăposturilor permanente a scăzut constant. Unul dintre motivele acestui fapt este decizia guvernului din 2005 conform căreia statul nu va sprijini construirea de noi adăposturi permanente, reconstrucția și repararea adăposturilor permanente existente și nici nu va insista asupra menținerii scopului acestora în timp de pace. În 2017, în Republica Cehă existau 1.845 de adăposturi permanente.³

Art.16 din Decretul nr.380/2002 privind pregătirea și punerea în aplicare a sarcinilor de protecție a populației prevede următoarele:

- (1) *Metoda și domeniul de aplicare a protecției colective a populației prin adăpostire sunt stabilite printr-un plan de adăpostire care face parte din planul de urgență.*
- (2) *Adăpostirea populației în timpul situațiilor de urgență se asigură în adăposturi improvizate și permanente.*
- (3) *Adăposturile improvizate se construiesc pentru a proteja populația împotriva efectelor radiațiilor luminoase și termice, radiațiilor penetrante, contaminării cu praf radioactiv și împotriva efectelor de presiune ale armelor de distrugere în*

² <https://hzscr.gov.cz/clanek/ukryti-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

³ <https://terinos.izscr.cz/client/>

masă în caz de stare de urgență, stare de urgență națională sau stare de război, în locurile în care adăposturile permanente nu pot fi utilizate pentru a proteja populația.

- (4) Adăposturile permanente servesc la adăpostirea populației și constau în spații de protecție permanente în partea subterană a clădirilor sau în clădiri independente. Adăposturile permanente se împart în adăposturi permanente rezistente la presiune, adăposturi permanente nerezistente la presiune și sisteme de protecție pentru structuri de transport subterane.*
- (5) Adăposturile permanente rezistente la presiune sunt utilizate pentru protejarea populației împotriva efectelor armelor de distrugere în masă în caz de stare de urgență națională și stare de război.*
- (6) Adăposturile permanente nerezistente la presiune sunt utilizate pentru a proteja populația împotriva efectelor radiațiilor luminoase și termice, radiațiilor penetrante, contaminării cu praf radioactiv și parțial împotriva efectelor de presiune ale armelor de distrugere în masă în caz de stare de urgență națională și stare de război.*
- (7) Sistemele de protecție ale structurilor subterane de transport sunt utilizate pentru a proteja populația în cazul condițiilor menționate la alineatul (5) și în caz de stare de urgență.*

Articolul 22 din Decretul nr. 380/2002 stabilește cerințele tehnice de construcție pentru structurile de protecție civilă sau structurile afectate de cerințele de protecție civilă:

(2) Adăposturile permanente se proiectează în primul rând ca fiind complet încorporate, cu dublă utilizare, în locurile de concentrare mare a populației cu reședință permanentă sau temporară la o distanță de 500 m de aceste locuri, în exploatare importante, în unități școlare, sanitare, sociale și de altă natură, la o distanță de cel puțin 100 m de rezervoarele de substanțe volatile și gaze cu efecte toxice care ar putea pune în pericol siguranța populației adăpostite și în afara zonei inundabile. Proiectarea include, de asemenea, cerințe privind exploatarea și întreținerea acestora, măsuri antiseismice, echipamente de aer condiționat și oxigen, sisteme electrice de ventilare și depozitele de combustibil și ulei aferente, alimentarea cu apă potabilă și utilitară și instalații sanitare și tehnice.

(3) Adăposturile improvizate sunt proiectate, în conformitate cu planul de adăpostire, la distanțe accesibile pentru a oferi adăpost persoanelor pentru care nu pot fi asigurate adăposturi permanente. (...)

În 2022, după agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, Serviciul de salvare împotriva incendiilor a publicat o [Declarație](#) în care descria stadiul actual al adăposturilor din Republica Cehă. Serviciul de salvare împotriva incendiilor a susținut că majoritatea adăposturilor permanente au fost construite în perioada Războiului Rece și nu

îndeplinesc cerințele actuale pentru a proteja populația. Serviciul a susținut, de asemenea, că aceste adăposturi nu mai sunt adecvate pentru acest scop și a preferat în schimb adăposturi improvizate. Mai mult, Serviciul afirmă, de asemenea, că sistemul de subvenții de stat a încetat să mai existe la începutul anilor '90. De atunci, numărul de adăposturi a scăzut constant (de exemplu, un proprietar a solicitat scoaterea adăpostului din evidență); cu toate acestea, în caz de urgență, aceste adăposturi acestea ar fi reactivate în primul rând.⁴

În ceea ce privește planificarea spațială și reglementările în construcții, competența în materie de amenajare a teritoriului este deținută de autoritățile municipale și regionale și Ministerul Dezvoltării Regionale, iar pentru districtele militare, de Ministerul Apărării. Autoritățile de planificare spațială și autoritățile din domeniul construcțiilor acționează în cooperare cu autoritățile relevante, protejând interesele publice.⁵

ELVEȚIA

Elveția deține unul dintre cele mai cuprinzătoare sisteme de adăposturi de apărare civilă din lume, fiind de remarcat continuitatea și accentul pus pe partea practică a pregătirii apărării civile. Sistemul de adăposturi din Elveția este guvernat de legea federală, cu implementare la nivel cantonal și municipal. Potrivit declarațiilor șefului [Oficiului Federal pentru Protecție Civilă](#), Elveția deține în prezent aproximativ 370.000 de adăposturi, inclusiv 360.000 de adăposturi private și aproximativ 9.000 de facilități publice. Împreună, acestea oferă protecție pentru circa 8,7 milioane de persoane - depășind populația țării.

Cadrul de reglementare include:

- **Mandatul constituțional** - prin modificarea constituțională din 1959 (aprobată plebiscitar de 62,3% dintre alegători), Elveția se obligă să ofere protecție populației sale împotriva oricăror amenințări (fie acestea generate de conflicte armate sau de dezastre naturale); astfel, s-a stabilit un cadru legal fundamental pentru construcția sistematică de adăposturi (civile).
 - *Interesele naționale ale Elveției determină misiunea politicii de securitate și protecție civilă. Articolul 2 din Constituția Federală prevede în mod clar că, Confederația Elvețiană protejează libertatea și drepturile poporului, precum și independența și securitatea țării. Aceasta include promovarea binelui comun, a coeziunii interne și a diversității culturale a țării, promovarea egalității de șanse pentru cetățeni ori de câte ori este posibil și asigurarea conservării durabile a resurselor vitale*” (după cum se specifică în textul de prezentare al misiunii generale al Oficiului Federal pentru Protecție Civilă).

⁴ ECPRD Request 5759 – Protective structures for civil defence, <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/918618>

⁵ <https://hzscr.gov.cz/clanek/uzemni-planovani-a-stavebni-rad.aspx>

- **Legea din 1963 privind adăposturile** ([BBl 1963 II 761 Bundesgesetz über die baulichen Massnahmen im Zivilschutz Vom 4. Oktober 1963](#))
 - prin prevederile sale a impus ca toate clădirile noi să includă adăposturi protective capabile să reziste la moloz/dărmături și la radiații. În același an s-a înființat [Oficiul Federal pentru Protecție Civilă \(BZS\)](#) pentru a supraveghea implementarea legii.

Legea elvețiană în vigoare face deosebire între **structurile de protecție** (destinate organizațiilor de protecție civilă) și **adăposturi** (instalații concepute pentru a proteja populația în caz de conflict armat).

În Elveția se garantează spațiu de adăpost pentru întreaga populație, cu reglementări care specifică: aproximativ un metru pătrat de spațiu per persoană, uși armate (*Panzertüren*⁶), sisteme de ventilație cu supape de protecție împotriva exploziilor, capacități de filtrare a aerului pentru protecție împotriva agenților chimici, ieșiri de urgență și instalații sanitare de bază.

În ceea ce privește **tipurile și capacitatea adăposturilor**, din datele analizate rezultă că Elveția menține trei tipuri (principale) de adăposturi:

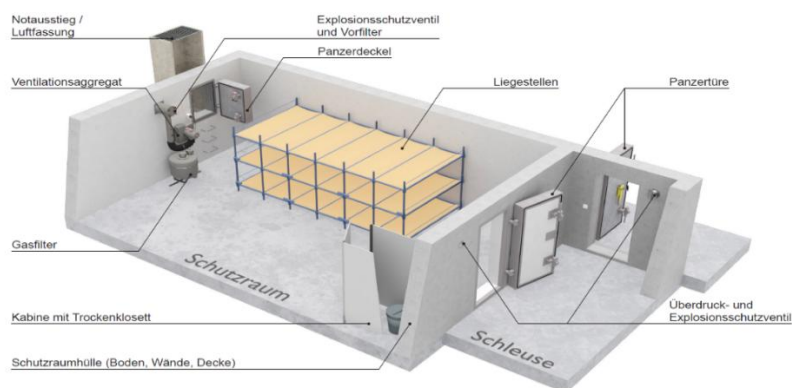
- Adăposturi private: de obicei acestea se găsesc în clădirile rezidențiale cu o capacitate de până la 7 persoane (ca tendință, multe dintre cele mai mici adăposturi sunt eliminate treptat)
- Adăposturi medii: 25-50 de persoane
- Adăposturi publice comunitare: spații cu o capacitate între 200-1.000 de persoane.

Sistemul oferă în prezent spații de adăpost pentru aproximativ 107% din populație, deși distribuția variază în funcție de canton (Geneva, de exemplu, poate adăposti doar 75% dintre rezidenți).

Adăposturile sunt standardizate și construite cu componente testate. De asemenea, au dimensiuni și planuri de etaj diferite. Numărul de locuri disponibile într-un adăpost depinde de dimensiunea acestuia. Cel mai frecvent întâlnit este adăpostul privat din subsolul caselor unifamiliale și multifamiliale. Aceasta presupune de obicei un spațiu pentru 5 – 50 de persoane, în funcție de dimensiunea casei sau a planurilor de urbanism. Multe comunități au, de asemenea, adăposturi publice mai mari (de exemplu, sub clădirile școlare sau sub clădirile administrative) care pot găzdui câteva sute de persoane.

⁶ În structurile de protecție destinate Elveției conform TWP, TWS, TWO, pot fi instalate doar uși blindate standardizate care respectă reglementările Oficiului Federal pentru Protecția Civilă (BABS). Date tehnice (Cantonul Schwyz) pot fi găsite la <https://www.sz.ch/sicherheitsdepartement/amt-fuer-militaer-feuer-und-zivilschutz/schutzbauten/schutzraum-bauen/abschluesse.html/8756-8758-8802-9496-10084-10257-10306-10274>

Schutzraum mit Schleuse

Model de adăpost standard⁷

Construcția de noi adăposturi

Dacă există prea puține locuri în adăposturile existente într-o comunitate, proprietarii de case trebuie să construiască, să echipeze și să întrețină adăposturi atunci când construiesc clădiri rezidențiale. Totuși, adăposturile trebuie construite, în general, doar în cadrul unor proiecte mai mari (de la 38 de camere sau 25 de locuri de adăpostire). Excepții de la această regulă sunt posibile în municipalitățile sau zonele cu mai puțin de 1.000 de locuitori. În zonele în care există prea puține adăposturi, municipalitățile trebuie să creeze, să echipeze și să întrețină adăposturi (publice). Dacă nu se creează niciun adăpost în timpul construcției casei, proprietarul trebuie să plătească o contribuție de înlocuire (care va fi folosită în construcțiile municipale de adăposturi, eventual).

Responsabilități și finanțare

Construcția de adăposturi este controlată de cantoane. Guvernul federal emite reglementările necesare în acest scop. Proprietarii de case suportă costurile pentru construcția, echiparea și întreținerea adăposturilor. Adăposturile publice ale municipalităților sunt finanțate din contribuțiile de înlocuire (menționate mai sus). În plus, contribuțiile de înlocuire pot fi utilizate și pentru renovarea adăposturilor private și în alte scopuri, cum ar fi inspecțiile periodice ale adăposturilor.

Întreținere și modernizare

Reglementările privind adăposturile includ necesitatea întreținerii continue și presupun:

- Inspecții regulate ale sistemelor de ventilație, verificări ale alimentării cu apă și ale echipamentelor de urgență

⁷ <https://www.babs.admin.ch/de/schutzraeume#Verschiedene-Gr%C3%B6ssen>

- Investiții - este în vigoare un [plan recent de investiții](#) în cuantum de 220 de milioane CHF pentru upgrade-uri pe o perioadă de 15 ani
- Eliminarea treptată a adăposturilor private mai mici, cu sisteme de ventilație învechite, în special cele care au trecut de 40 de ani (fiind vorba de aproximativ 100.000 de astfel de adăposturi); resursele sunt redirecționate către adăposturi publice mai mari, cu tehnologie modernizată
- Actualizări pentru a aborda amenințările moderne, cum ar fi atacurile teroriste și armele chimice/biologice (din 2006 au fost adoptate reglementări în acest sens).

Cadrul instituțional (informații autorizate despre adăposturile de protecție civilă elvețiană):

- Oficiul Federal pentru Protecție Civilă (BABS) - [oferă orientări și reglementări oficiale](#)
- [Departamentul Federal de Apărare, Protecție Civilă și Sport](#) (DDPS): Supraveghează politica generală de protecție civilă
- [Oficiile cantonale de protecție civilă](#): sunt împuternicite cu implementarea reglementărilor federale la nivel local.

Aspecte unice ale politicii elvețiene privind adăposturile

- Mandat de acoperire universală: spre deosebire de majoritatea țărilor, Elveția garantează în mod legal spațiu de adăpost pentru toți rezidenții.
- Dubla utilizare: multe adăposturi servesc unor funcții utile pe timp de pace ca (depozitare, centre de date sau spații culturale)
- Accentul pus pe durabilitatea pe termen lung: adăposturile sunt concepute pentru a susține viața pentru perioade lungi de timp (atunci când sunt întreținute corespunzător)
- Integrarea cu protecția civilă: adăposturile sunt o componentă a sistemului de protecție civilă constituit pe cinci piloni (alături de pompieri, poliție, serviciile tehnice și de sănătate)

FINLANDA

Cadrul de reglementare:

- [Legea 379/2011 privind protecția civilă](#)
- [Decretul guvernamental privind protecția civilă](#)
- [Decret al Ministerului de Interne privind cerințele tehnice pentru protecția civilă și întreținerea echipamentelor de protecție civilă](#)
- [Strategia de securitate pentru societate 2025](#)

În Strategia elaborată în 2025 se arată următoarele:

Pregătirea pentru protejarea populației împotriva accidentelor și a altor situații periculoase este menținută în permanență. În situații de urgență, pregătirea de bază a fost deja stabilită în condiții normale pentru a se asigura că populația poate fi protejată în zonele vizate și că măsurile mai ample pot fi pregătite în timp util. Pregătirile pentru măsurile de protecție cerute de amenințări în condiții de urgență se fac prin măsuri și cheltuieli care pot fi puse în aplicare în mod realist. La rândul său, protecția împotriva pericolelor din timpul războiului se bazează pe obligația de a construi și de a întreține adăposturi de urgență. Se fac pregătiri pentru a proteja populația în conformitate cu evaluarea riscurilor și a situațiilor de amenințare în spații închise care oferă cât mai mult adăpost posibil, în adăposturi de urgență și prin evacuare. Capacitatea de a se adăposti în timp util necesită un sistem rapid de avertizare a populației.

Modelul operațional se bazează pe colaborarea în rețea și coordonată. Ministerul de Interne și serviciile de salvare joacă un rol-cheie. Conducerea serviciilor de salvare coordonează activitățile și planurile necesare operațiunilor de salvare și altor sarcini de protecție civilă pentru care sunt responsabile. Fiecare minister conduce, monitorizează și coordonează pregătirea în sectoarele lor respective, inclusiv sarcinile legate de protecția populației. Autoritățile sunt responsabile cu operațiunile din sectoarele lor și cu pregătirea pentru acestea. Colaborarea dintre autorități cuprinde toate autoritățile ale căror atribuții includ sarcini care sunt incluse în protecția populației sau fac parte integrantă din aceasta. Colaborarea este coordonată de Ministerul de Interne. Printre actorii-cheie se numără ministerele, autoritățile de stat, județele cu servicii de asistență socială, municipalitățile, organizațiile și comunitatea de afaceri.

[Legea 379/2011](#) consacră capitolul 11 reglementării adăposturilor civile:

În cazul construcțiilor noi, proprietarul clădirii trebuie să construiască în clădire sau în vecinătatea acesteia un adăpost de protecție civilă, a cărui dimensiune să poată fi evaluată ca fiind suficientă pentru persoanele care locuiesc, lucrează permanent ori stau în clădire. Totuși, obligația de a construi un adăpost de protecție civilă nu se aplică unei clădiri temporare⁸ și nici unei clădiri pentru care costurile de construcție ar fi deosebit de mari în raport cu costurile de construcție a întregii clădiri.

Un adăpost de protecție civilă trebuie construit, pentru o clădire sau un grup de clădiri, pe aceeași parcelă sau teren, dacă suprafața sa este de cel puțin 1.200 de metri pătrați și este utilizat pentru locuit, muncă sau ședere permanentă. Prin derogare de la aceste prevederi, pentru clădirile industriale, de producție, depozitare și asamblare trebuie construit un adăpost de protecție civilă, dacă suprafața clădirii sau a grupului de clădiri este de cel puțin 1.500 de metri pătrați. Cu toate acestea, nu există obligația de a construi un adăpost de protecție civilă dacă parcela, terenul sau adăpostul comun de

⁸ Conform Secțiunii 10 din [Legea construcțiilor](#), o clădire este temporară dacă structura, valoarea și utilizarea acesteia sunt preconizate pe timp de maximum 10 ani.

protecție civilă dispune deja de numărul de adăposturi care îndeplinesc cerințele prevăzute în prezenta lege și în regulamentele emise în temeiul acesteia.

Clădirile aflate deja pe aceeași parcelă sau teren pentru care există un adăpost de protecție civilă nu se iau în considerare la stabilirea obligației de construire a unui adăpost de protecție civilă pentru o clădire nouă și nici clădirile pentru care au trecut mai mult de cinci ani de la efectuarea inspecției finale parțiale înainte de depunerea cererii de autorizație de construire.

Autoritatea care emite autorizația de construire poate, după consultarea autorității de salvare, să permită construirea unui adăpost comun de protecție civilă pentru două sau mai multe clădiri, dacă acesta este construit în termen de cinci ani de la inspecția finală parțială a primei clădiri. Autoritatea care emite autorizația de construire poate permite construirea unui adăpost comun de protecție civilă mai târziu de cinci ani de la inspecția finală parțială a primei clădiri, dacă există un motiv justificat pentru aceasta și dacă această excepție nu afectează semnificativ posibilitățile de protecție.

Structurile adăposturilor de protecție civilă sunt definite și clasificate conform unor instrucțiuni tehnice speciale, precum [Decretul guvernamental privind adăposturile de protecție civilă](#) și [Decretul Ministerului de Interne privind cerințele tehnice pentru adăposturile de protecție civilă](#).

Majoritatea adăposturilor (aproximativ 85%) sunt adăposturi private, din beton armat, conectate la proprietăți rezidențiale și comerciale. De asemenea, sunt utilizate și adăposturi construite în stâncă (în zona de munte), fiind comune mai multor proprietăți. De obicei, în condiții normale, adăposturile sunt utilizate în alte scopuri, cum ar fi activități recreative sau depozitare. În condiții normale, adăpostul ar trebui să fie utilizat astfel încât să fie menținut în stare de funcționare; de asemenea, trebuie să poată fi golit și pregătit pentru utilizare în 72 de ore. În general, zonele rezidențiale joase și zonele rurale nu dispun de adăposturi de protecție civilă, iar locuitorii nu au un adăpost desemnat. În aceste zone, autoritățile se ocupă de măsurile necesare pentru a proteja populația în condiții de urgență, de exemplu, prin relocarea populației sau prin desemnarea unui adăpost într-o zonă învecinată.

În noiembrie 2022, Ministerul de Interne a lansat un [proiect de cercetare](#) pentru a examina starea de facto a organizării apărării civile și a elaborat propuneri de măsuri. Conform informațiilor obținute în timpul proiectului, la sfârșitul anului 2022, în Finlanda existau 50.500 de adăposturi de protecție civilă, cu un total de 4,8 milioane de locuri (populația Finlandei este de aproximativ 5,6 milioane). Estimarea anterioară a numărului de adăposturi de protecție civilă era de 54.000, cu un total de 4,4 milioane de locuri. Această estimare a fost revizuită în prezent, astfel încât numărul de adăposturi de este ușor redus, dar a crescut numărul de locuri. În perioada 2017-2021, au fost construite în medie aproximativ 800 de adăposturi de protecție civilă pe an. Aceasta înseamnă puțin peste 100.000 de locuri pe an. Adăposturile de protecție civilă au fost construite în Finlanda încă din anii 1930. În diferite momente, datele au

fost înregistrate în moduri foarte diferite. Datele actuale privind numărul de adăposturi de protecție civilă sunt confirmate de departamentele de salvare.⁹

FRANȚA

Cadrul de reglementare: [Codul de securitate internă, Cartea VII – Securitatea civilă](#).

Protecția teritoriului francez este responsabilitatea prim-ministrului, conform articolului 21 din [Constituția Franței](#). Fondat în 1906, [Secrétariat général de la défense et de la sécurité nationale \(SGDSN\)](#) este un serviciu al Prim-ministrului, care îndeplinește diverse misiuni de coordonare interministerială în domeniul apărării și securității naționale.

Plasat în centrul executivului, SGDSN îl asistă pe Prim-ministru în exercitarea responsabilităților sale în materie de apărare și securitate națională. În mod special, acesta sprijină procesul decizional politic prin furnizarea de servicii de secretariat consiliilor de apărare și securitate națională, prezidate de șeful statului.

În scopul menținerii continuității acțiunii guvernamentale în toate circumstanțele, Direcția pentru Protecția și Securitatea Statului (Direcția PSE) din cadrul SGDSN are misiunea principală de a conduce politicile interministeriale de prevenire și protecție împotriva riscurilor și amenințărilor susceptibile de a pune în pericol populația, infrastructura vitală a țării sau continuitatea vieții în teritoriu. În această calitate, asigură în special coordonarea amenințării NRBC-E (nucleară, radiologică, biologică, chimică și explozivă), desfășurarea unor exerciții majore de gestionare a crizelor guvernamentale, monitorizarea [securității activităților vitale \(SAIV\)](#) și dezvoltarea de soluții tehnologice pentru provocările contemporane de securitate.

Direcția PSE supraveghează, de asemenea, protejarea secretelor apărării naționale, pentru care elaborează și aplică măsuri de protecție. În calitate de Autoritate Națională de Securitate (NSA), aceasta negociază și acorduri generale de securitate (AGS) care organizează schimbul de informații clasificate cu alte state.

Potrivit informațiilor extrase din [întrebarea senatorului Olivier Paccaud adresată Prim-ministrului \(în data de 16.02.2023\)](#), în 2017 Franța avea 600 de adăposturi militare și 400 de adăposturi civile private, majoritatea construite în anii '80. Nu sunt disponibile alte informații pe acest subiect.

⁹ ECPRD Request 5759 – Protective structures for civil defence, <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/918618>

GERMANIA

În urma atacurilor teroriste din SUA din septembrie 2001 și a inundațiilor râului Elba din 2002, apărarea civilă a fost orientată către scenarii moderne de amenințare, ca parte a unei „Noi strategii de protecție a populației” convenite între guvernul federal și guvernele landurilor. Schimbarea situației amenințărilor ca urmare a modificării situației de securitate după sfârșitul Războiului Rece, a dezastrelor naturale, a schimbărilor climatice și a terorismului a condus, de asemenea, la o reorientare în domeniul protecției civile structurale. Prin urmare, guvernul federal a decis în 2007, în acord cu statele federale, să renunțe la construirea de adăposturi publice. De atunci, adăposturile publice au fost dezafectate succesiv, în acord cu statele federale.¹⁰ În contextul actual al războiului din Ucraina, guvernul federal a decis să suspende pentru moment continuarea dezafectării adăposturilor publice și să revizuiască acest concept. Împreună cu statele federale, guvernul federal efectuează în prezent un inventar complet al adăposturilor care nu au fost încă dezafectate.¹¹

În conformitate cu [articolul 73 alin.\(1\) pct.1 din Legea fundamentală \(GG\)](#), guvernul federal are competență legislativă exclusivă pentru protecția populației împotriva pericolelor legate de război (protecție civilă). Pe această bază, guvernul federal a adoptat Legea federală privind apărarea civilă și ajutorul în caz de dezastre ([Zivilschutz- und Katastrophenhilfegesetz - ZSKG](#)). În plus, în baza art.87 alin.3, coroborat cu art.73 alin.1 pct.1 GG, guvernul federal a adoptat, [Legea privind înființarea Oficiului federal de protecție civilă și asistență în caz de dezastre \(BBKG\)](#). În conformitate cu art.1 alin.1 pct.2 ZSKG, *sarcina protecției civile este de a lua măsuri non-militare pentru a proteja populația, locuințele și locurile de muncă, serviciile civile vitale, întreprinderile, facilitățile și instalațiile, precum și bunurile culturale de efectele războiului și de a elimina sau atenua consecințele acestuia*. În conformitate cu art.1 alin.2 pct.3 ZSKG, apărarea civilă include structuri de protecție. Art.11 ZSKG stipulează că guvernul federal va utiliza unitățile și facilitățile de control al dezastrelor ale statelor federale, care sunt echipate și instruite suplimentar în acest scop, pentru

¹⁰ Gestionarea juridică a adăposturilor publice, <https://www.bundesimmobilien.de/rechtliche-abwicklung-oeffentlicher-schutzraeume-8865c555b3e84c40>

¹¹ În realizarea acestui inventar, subiectul investigației a fost în special întrebarea dacă, în ce timp și cu ce efort adăposturile publice încă existente pot fi repuse în funcțiune. Inventarul în trei etape efectuat în acest scop a fost finalizat conform planificării la sfârșitul lunii martie 2023. [BlmA](#) a prezentat un raport detaliat către Ministerul Federal de Interne în mai 2023. Mesajul principal al raportului BlmA este că reactivarea celor 579 de adăposturi publice încă existente este fundamental posibilă. Timpul și costul reactivării depind de nivelul de protecție pe care adăposturile sunt destinate să îl ofere. Raportul distinge patru niveluri de protecție, de la protecția împotriva deșeurilor și fragmentărilor, care este cea mai scăzută, până la protecția împotriva pericolelor nucleare (protecție CBRN), care este cel mai înalt nivel de protecție. În plus, BlmA a propus măsuri suplimentare care vizează creșterea capacităților de protecție. Raportul este în curs de evaluare. Constatările inventarului vor sta apoi la baza deciziilor ulterioare, <https://www.bundesimmobilien.de/rechtliche-abwicklung-oeffentlicher-schutzraeume-8865c555b3e84c40>

a pune în aplicare măsuri de protecție civilă. În această privință, satele federale acționează în numele guvernului federal.

Autoritatea federală competentă în materie de protecție civilă este [Oficiul federal de protecție civilă și asistență în caz de dezastre \(BBK\)](#). În conformitate cu art.2 alin.(1), BBKG îndeplinește sarcinile federale în domeniul protecției civile și al ajutorului în caz de dezastre, competențe care îi sunt atribuite prin sau pe baza Legii privind protecția civilă și ajutorul în caz de dezastre sau a altor legi federale. BBK este o autoritate federală superioară independentă, subordonată Ministerului Federal de Interne, § 1 teza 2 BBKG. Autoritatea predecesoare a BBK - Oficiul Federal pentru Apărare Civilă - a fost responsabilă cu determinarea adecvării tacticilor de apărare civilă și cu aprobarea structurală și tehnică a componentelor adăposturilor.¹² Din septembrie 2020, [Agenția Federală pentru Sarcini Imobiliare \(BImA\)](#) a fost responsabilă cu dezafectarea adăposturilor publice.

Adăposturile publice includ adăposturi antiaerene sub formă de buncăre supraterane și subterane și vechi sisteme de tuneluri. Aceste facilități au fost construite în special în timpul celui de-al Doilea Război Mondial în scopuri de apărare aeriană. De la mijlocul anilor '60, au fost construite sau reconstruite, de asemenea, instalații multifuncționale, cum ar fi parcurile subterane sau gările, în special în zonele metropolitane. În plus, între 1959 și 1997, au fost construite spitale auxiliare complet sau parțial protejate. Utilizarea lor ca spitale auxiliare a fost întreruptă în 1997 și au fost redestinate ca adăposturi publice. În total, existau aproximativ 2.000 de adăposturi publice în fosta Germanie de Vest. Adăposturile operate în landurile est-germane nu au fost încorporate în conceptul existent de adăposturi publice, după reunificare. În prezent, mai există 579 de adăposturi publice, cu un total de 477.593 locuri.¹³

În plus față de adăposturile publice, există aproximativ 9.000 de **adăposturi private** la domiciliu. Acestea au fost dezafectate atunci când conceptul de adăpost a fost abandonat, în 2009, și nu mai sunt avute în vedere la planificarea situațiilor de urgență sau a alertelor civile.

În ceea ce privește cerințele structurale pentru adăposturile publice și private, [Legea din 1965 privind măsurile structurale pentru protecția populației civile \(Schutzbaugesetz-SchBauG\)](#) a reglementat acest aspect. Adăposturile publice și adăposturile domestice private trebuia să îndeplinească cerințele de „protecție de bază” în conformitate cu art.3 alin.(1) SchBauG și să ofere protecție împotriva căderilor de diverse materiale, precipitațiilor radioactive, efectelor incendiilor și agenților biologici și chimici. În plus, adăposturile erau concepute pentru o ședere mai lungă și accesibile în cel mai scurt timp posibil. Obligația titularului clădirii de a construi adăpost, prevăzută în art.2 din SchBauG, nu a intrat în vigoare.

¹² https://www.bbk.bund.de/DE/Das-BBK/das-bbk_node.html

¹³ <https://www.bbk.bund.de/DE/Themen/Risikomanagement/Baulicher-Bevoelkerungsschutz/Schutzbauwerke/schutzbauwerke.html>

În plus față de cerințele de protecție de bază, la construirea unui adăpost a trebuit să se țină seama de domeniul de aplicare al protecției, adică de numărul de persoane care urmează să fie adăpostite. De exemplu, pentru adăposturile de mare capacitate (de la minimum 1.000, la maximum 3.000 de persoane) era prevăzută obligația îndeplinirii unor cerințe minime. Printre acestea, structura trebuia să fie etanșă și blocabilă, intrările trebuia să fie dotate cu ecluză, coridoare, scări și rampe, săli de recreere, săli de salvare, săli de inspecție, toalete și grupuri sanitare, o bucătărie de urgență, spații de depozitare, o cameră de prefiltrare a nisipului și încăperi pentru echipamente tehnice. În plus, se impunea ca adăposturile mari să fie echipate cu sisteme de ventilație independente de alimentarea publică, sisteme de alimentare cu apă și de evacuare a apelor reziduale, precum și sisteme de înaltă și joasă tensiune.¹⁴

Ministerul Federal al Locuinței și Dezvoltării Urbane, împreună cu alte ministere federale, a emis numeroase regulamente de construcție, de exemplu:

- [Principii de construcție pentru adăposturi de protecție de bază;](#)
- [Principii de construcție pentru adăposturi mari de protecție de bază în combinație cu parcuri subterane, ca structuri multifuncționale;](#)
- [Principii de construcție pentru adăposturi cu protecție consolidată.](#)

Ministrul federal de interne a fost, de asemenea, autorizat prin art.3 alin.(2) SchBauG, să emită un ordin privind cerințele de „protecție sporită”. Conform acestuia, în comunitățile sau părțile de comunități în care ar putea apărea pericole indirecte considerabile din cauza amplasării lor speciale, se impuneau cerințele de „protecție consolidată” în plus față de „protecția de bază”. Aceasta însemna că încăperea trebuia să reziste la o explozie în aer de 3 kg/cm² și la radiațiile radioactive inițiale. Acest regulament nu a fost emis niciodată. Legea privind protecția clădirilor (SchBauG) a fost abrogată în 1997, cu excepția art.7 (impozitarea cheltuielilor pentru adăposturi) și a art.12 alineatul (3) (finanțarea construcțiilor voluntare).

Pentru construcția unei clădiri multifuncționale, municipalitățile și dezvoltatorii privați au fost sprijiniți de guvernul federal pentru costurile suplimentare suportate în scopuri de protecție civilă, la cerere. Pentru a primi o subvenție forfetară, proiectul de construcție trebuia să fie adecvat din punct de vedere al tacticii și tehnologiei de apărare civilă, iar adăpostul trebuia să fie proiectat pentru cel puțin 51 de locuri. De la 151 de locuri de adăpost, valoarea subvenției depindea de instalarea unui filtru de nisip (risc crescut sau scăzut de incendiu în zona de admisie a aerului). În plus, constructorii privați de clădiri multifuncționale primeau o subvenție suplimentară per loc de adăpost, pentru orice dificultăți legate de construirea adăpostului.

Atunci când construiau adăposturi private în clădiri, proprietarii puteau, de asemenea, să solicite autorităților de stat competente o subvenție pentru fiecare loc de adăpost, cu condiția ca adăpostul să îndeplinească cerințele tehnice pentru „protecție de bază”.

¹⁴ <https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de/item/227BCIEDAMNQQL6R2V5IJULMBKI2VWU4>

În plus, costurile de construcție care nu puteau fi acoperite prin subvenții puteau fi deduse din impozitul pe venit. Adăposturile civile private aveau o capacitate maximă de 50 de locuri per adăpost. Între 1968 și 1996, adăposturile civile private au fost subvenționate cu un total de aproximativ 55 de milioane EUR prin subvenții și deduceri fiscale.¹⁵

LITUANIA

În 2022, Ministerul de Interne, ținând cont de situația geopolitică schimbată de invadarea Ucrainei de către armata rusă, a elaborat [Conceptul de Consolidare a Protecției Civile](#), care prevede direcțiile de dezvoltare a protecției civile până în 2030. Acest document este de așteptat să devină un reper pentru o mai bună interacțiune între instituțiile și serviciile de protecție civilă și abilități mai puternice de a acționa în situații de criză, condiții de avertizare și alertă adecvate în situații de urgență și va contribui, de asemenea, la îngrijirea educației publice pe probleme de protecție civilă.

Ministrul de interne a prezentat Programul de Consolidare și Dezvoltare a Protecției Civile, care prevede principalele direcții de dezvoltare a protecției civile și măsuri specifice până în 2030; pentru implementarea Programului de Protecție Civilă sunt planificate aproximativ 243 de milioane EUR. Programul de Protecție Civilă include dezvoltarea infrastructurii de adăposturi, îmbunătățirea sistemului de alertare și intensificarea informării populației, creșterea gradului de pregătire a entităților sistemului de gestionare a crizelor și de protecție civilă, întărirea rezilienței sistemului de sănătate, formarea echipelor de asistență a protecției civile etc.

O rețea de adăposturi a fost creată de la zero; în prezent, au fost identificate aproximativ 3.800 de adăposturi care ar putea găzdui aproximativ un milion de persoane (aproximativ 36% din populația țării).

Un număr de 15 municipalități au îndeplinit deja cerința stabilită privind adăposturile, conform căreia o medie de 50% din populația țării trebuie să poată găsi un loc sigur în caz de urgență meteorologică.

La inițiativa Ministerului Afacerilor Interne a fost înființată funcția de ofițer de pregătire. În municipalități și ministere lucrează 65 de ofițeri de pregătire, responsabili doar cu protecția civilă.

Sistemul de avertizare și informare a populației este extins și modernizat constant. În prezent, există 944 de sirene de avertizare, care pot alerta 56,8% din populație. Un număr de 197 de sirene au fost achiziționate în cadrul unui proiect finanțat de Norvegia și sunt în curs de instalare în cele 17 municipalități apropiate de centrala nucleară din

¹⁵ *Zivile Schutzbauwerke in Deutschland und in ausgewählten Staaten*, <https://www.bundestag.de/resource/blob/905760/3854f3e3e51917e1c541d63ccb81761a/WD-3-056-22-pdf-data.pdf>

Belarus. Obiectivul este ca rețeaua de sirene să ajungă la 75% din populația lituaniană.

De asemenea, a fost elaborat un plan național de evacuare a populației în cazul unui scenariu militar. Numărul exercițiilor de protecție civilă la nivel de stat a crescut de aproape 4 ori față de perioada 2021–2023; pentru perioada 2024-2026 sunt planificate 57 de exerciții de protecție civilă.

Implementarea unui plan cuprinzător de măsuri pe 5 ani pentru pregătirea unui posibil accident la centrala nucleară din Belarus este, de asemenea, aproape de finalizare. În cadrul acestuia, pentru prima dată în istoria țării, au fost alocate fonduri municipalităților situate în zonele cu risc radiativ (un total de peste 90 de milioane EUR). Trebuie menționat că acest plan de măsuri contribuie nu numai la o mai bună pregătire a municipalităților pentru posibile pericole radiologice, ci și pentru alte situații de urgență. Conștientizarea și reziliența publicului au crescut, de asemenea; ponderea locuitorilor lituanieni care știu cum să se comporte în situații de urgență ajunge la 52%.¹⁶

[Legea privind gestionarea crizelor și protecția civilă a Republicii Lituania](#) stabilește cadrul juridic pentru prevenirea crizelor și situațiilor de urgență, pregătirea pentru crize și situații de urgență, gestionarea acestora și eliminarea consecințelor. În cadrul Cancelariei Guvernului Republicii Lituania a fost înființat un Centru Național de Gestionare a Crizelor, însărcinat cu activități precum prognoza și monitorizarea factorilor de risc, pericolelor și amenințărilor la adresa intereselor de securitate națională ale Republicii Lituania sau a îndeplinirii funcțiilor vitale ale statului, pregătirea și implementarea măsurilor preventive și de pregătire, lichidarea crizelor și eliminarea consecințelor acestora.

Până pe 3 februarie 2018, legislația prevedea că adăposturile de urgență trebuiau instalate în toate cele 60 de municipalități; cu toate acestea, doar 9 municipalități aveau adăposturi bine echipate, iar 35 aveau adăposturi care îndeplineau parțial cerințele stabilite. Prin modificările aduse [Legii privind protecția civilă](#), Guvernul Republicii Lituania a stabilit că adăposturile sunt înființate în municipalități atunci când centrele municipale de operațiuni de urgență se încadrează în:

- împrejurimi potențial periculoase ale unui obiectiv periculos;
- pe o rază de 30 km de centrala nucleară Ignalina, care este în curs de dezafectare;
- pe o rază de 100 km de zona centralei nucleare aflate în construcție (în funcțiune) în Republica Belarus.

Legea prevede, de asemenea, că adăposturile nu pot fi instalate în municipalități dacă autoritatea locală, după efectuarea unei analize a posibilelor pericole și riscuri ale situațiilor de urgență și în coordonare cu Departamentul de Protecție împotriva

¹⁶ <https://vrm.lrv.lt/lt/naujienos/vyriausybei-pristatytta-civilines-saugos-stiprinimo-koncepcija/>

Incendiilor și Salvare din cadrul Ministerului de Interne, organizează instalarea unor locuri de refugiu sigure, unde factorii periculoși pentru viață sau sănătate nu pot apărea în timpul situațiilor de urgență.

Începând cu 31 iulie 2023, adăposturile pot fi gestionate de către instituțiile și organizațiile statului care sunt obligate să înființeze un centru de operațiuni de urgență, și anume:

- ministere;
- Serviciul Penitenciar Lituanian;
- Cancelaria Seimas (Parlamentul Republicii Lituania);
- Serviciul de Securitate al Guvernului Republicii Lituania;
- Departamentul Vamal din cadrul Ministerului Finanțelor al Republicii Lituania;
- Departamentul de Poliție din cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Lituania;
- Departamentul de Protecție împotriva Incendiilor și Salvare din cadrul Ministerului Afacerilor Interne;
- Centrul de Radioprotecție;
- Serviciul de Grăniceri de Stat din cadrul Ministerului de Interne al Republicii Lituania;
- Inspectoratul de Stat pentru Siguranța Energiei Nucleare;
- Serviciul Alimentar și Veterinar de Stat;
- Serviciul de Securitate Publică din cadrul Ministerului Afacerilor Interne

Instituțiile și organizațiile statului care doresc să înființeze un adăpost pentru activitățile centrului de operațiuni trebuie să stabilească și să justifice necesitatea adăpostului. O instituție care dorește să înființeze un adăpost:

- evaluează și indică pericolele și situațiile de urgență cu risc ridicat sau foarte ridicat specificate în evaluarea națională a riscurilor;
- constată că nu ar fi posibil să se asigure îndeplinirea funcțiilor centrului de operațiuni de urgență și că neasigurarea îndeplinirii acestor funcții ar reprezenta un risc pentru viața sau sănătatea rezidenților;
- evaluarea este coordonată cu Departamentul de Protecție împotriva Incendiilor și Salvare din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

La planificarea spațiilor (structurilor) pentru protecție colectivă, se calculează mai întâi necesarul minim de structuri de protecție colectivă. Numărul minim de locuitori protejați ai unei municipalități se stabilește în funcție de populație. În medie, fiecare municipalitate trebuie să își planifice protejarea a aproximativ 20% din populația municipalității în structuri de securitate colectivă. Unui rezident trebuie să i se aloce 3,5 m² din suprafața incintei.

Toate municipalitățile au structuri desemnate care, dacă este necesar, vor putea fi utilizate pentru operațiunile de protecție civilă. Clădirile desemnate pentru protecția civilă (adăposturi, refugii) pot fi identificate printr-un indicator special atașat la intrare, clar vizibil de la distanță în orice moment al zilei. Semnul special pentru marcarea unei

structuri de securitate colectivă este un triunghi albastru echilateral într-un pătrat pe fond portocaliu, delimitat de un chenar albastru.

Unele entități economice dispun de spații pentru protecția civilă a angajaților, în cazul în care:

- trebuie asigurată funcționarea normală a procesului tehnologic sau funcționarea în siguranță în timpul situațiilor de urgență sau al războiului;
- mai mult de 200 de persoane lucrează sau sunt prezente permanent în același timp;
- entitatea asigură furnizarea de servicii vitale populației: asistență medicală, produse alimentare de bază, servicii de transport și comunicații, energie electrică, termică, gaze, alimentare cu apă, canalizare și alte servicii de utilitate publică.

La selectarea spațiilor pentru un adăpost/refugiu, se acordă preferință spațiilor din cărămidă, clădirilor monolitice cu structuri din beton armat, subsolurilor, demisolurilor, etajelor subsolurilor, refugiilor operaționale și spațiilor unei clădiri care pot fi etanșate rapid, dacă este necesar. Sunt dotate cu stații de lucru și facilități pentru a asigura funcționarea centrului operațional (telefoane fixe și, dacă este posibil, mobile, faxuri, computere cu acces la internet, videoproiectoare, table magnetice, ecrane, echipamente de rețea de calculatoare, fotocopiatoare etc.). Numărul optim al acestor instrumente este selectat ținând cont de nevoile membrilor centrului operațional și de atribuțiile lor. Adăpostul trebuie să asigure o alimentare neîntreruptă cu aer, să fie echipat cu un sistem general de ventilație prin evacuare, un panou automat de reglare și control a ventilației și filtre de reținere a prafului, substanțelor chimice și radionuclizilor, care sunt activate sau dezactivate în sistemul de ventilație, după cum este necesar. Cel puțin 2 m² trebuie alocați pentru fiecare persoană, precum și spații de alimentație și de odihnă.¹⁷

Responsabilitățile generale sunt stabilite în Legea privind managementul crizelor și protecția civilă, potrivit articolului 28:

1. Guvernul (analog al Cabinetului în cazul Letoniei) aprobă descrierea procedurii de determinare a necesității de adăpostire, a structurilor de protecție colectivă și adăposturilor, selectarea, marcarea și organizarea acestora.
2. Instituția împuternicită de Guvern stabilește cerințele pentru proiectarea și instalarea adăposturilor, structurilor de protecție colectivă și refugiilor. În prezent, aceasta este reglementată de Ordinul Ministrului Mediului al Republicii Lituania privind aprobarea Regulamentului Tehnic de Construcții STR 2.07.02:2024 - [Cerințe pentru proiectarea și instalarea ascunzătoarelor, structurilor de protecție colectivă și adăposturilor](https://civsauga.lt/ekstremaliuju-situaciju-valdymas/sleptuves-priedangos/).

¹⁷ <https://civsauga.lt/ekstremaliuju-situaciju-valdymas/sleptuves-priedangos/>

3. Primarii municipiilor determină necesitatea structurilor și adăposturilor de protecție colectivă, organizează selecția, certificarea și pregătirea acestora în conformitate cu procedura stabilită de Guvern.

Legea prevede 3 tipuri de structuri, destinate protecției civile:

1. Refugii – structuri cu destinație specială sau spații special echipate pentru a proteja funcționarii publici și angajații care îndeplinesc sarcinile și funcțiile atribuite instituțiilor de stat și municipale, care asigură activitățile instituțiilor de stat și municipale în situații de urgență sau în timp de război de factorii care pun în pericol viața sau sănătatea.
2. Structuri de protecție civilă – structuri preselecate și special marcate care pot fi adaptate rapid la adăpostirea temporară a populației protejând-o de efectele nocive ale mediului sau protecția populației evacuate în situații de urgență sau război. În acest caz, rezidenții evacuați vor fi cazați temporar în structuri de protecție colectivă. În această structură vor fi organizate servicii vitale: alimente, apă potabilă, medicamente, articole de igienă și haine curate.
3. Adăposturi – clădiri preselecate și special marcate, spații sau alte obiecte care le pot permite rezidenților să evite factorii periculoși pentru viață sau sănătate pentru o perioadă scurtă de timp în cazul unui pericol aerian, precum și să-i protejeze de incendii indirecte și alte amenințări în timpul agresiunii militare (atacuri aeriene, explozii, gloanțe etc.).

Conform noilor modificări ale Regulamentului menționat anterior (aprobate prin Ordinul Ministrului Mediului), clădirile publice și clădirile rezidențiale nou construite vor trebui dotate cu adăposturi menite să asigure acoperire pentru cel puțin 60% din numărul persoanelor care locuiesc în clădire. Adăposturile sunt obligatorii pentru clădirile rezidențiale care au mai mult de 5 etaje sau clădirile publice care sunt vizitate de mai mult de 100 de persoane simultan. O excepție se aplică clădirilor cu scop religios. Instalarea de refugii/adăposturi este planificată, în prezent, doar în incinta spitalelor și a companiilor strategice de stat. Se preconizează ca, în timpul renovării clădirii rezidențiale, să se poată obține sprijin financiar de stat pentru transformarea subsolurilor și a depozitelor în adăposturi. Cu toate acestea, în multe clădiri vechi este imposibil să se instaleze adăposturi.¹⁸

POLONIA

În anul 2023 a fost elaborat un [proiect de regulament al Ministerului Internelor și Administrației privind condițiile tehnice, regulile de utilizare, inspecția și înregistrarea bunurilor imobile care constituie instalații de protecție civilă și servesc securității sau apărării statului](#). Până la 28 mai 2025, proiectul se află în dezbatere publică.

¹⁸ <https://www.delfi.lt/verslas/verslas/vietoje-sleptuviu-lietuvoje-bus-rengiamos-priedangos-statytojams-gali-kilti-rimtu-issukiu-96011987>

Regulamentul definește condițiile tehnice ale structurilor de protecție în care va fi asigurată protecția populației în caz de urgență. Se propune clasificarea structurilor de protecție în categorii de rezistență, pe adăposturi și ascunzători. Noile reglementări detaliază condițiile tehnice pentru rezistența structurală, cerințele privind incendiile, ieșirile de urgență, ventilația, alimentarea cu apă, canalizarea, ventilația și instalațiile electrice, precum și condițiile de amplasare, pentru a oferi adăpost unui număr cât mai mare de persoane, într-o anumită zonă, iar distanța dintre adăposturi nu ar trebui să fie mai mare de 500 m. Amplasarea acestor structuri ar trebui să ia în considerare amenințările locale existente. De asemenea, ar trebui să existe o analiză de risc a acestor pericole atât în timp de pace, cât și în timp de război. Cerințele detaliate privind rezistența structurilor de protecție sunt stabilite în anexele la regulament. În plus, sunt stabilite condiții detaliate de securitate la incendiu pentru aceste structuri; sunt indicate cerințele privind capacitatea și suprafața structurii de protecție, luând în considerare numărul de persoane pentru care se asigură adăpostul; se specifică în detaliu echipamentul tehnic necesar pentru instalațiile de filtrare, iluminatul de urgență, instalațiile sanitare și instalațiile care asigură alimentarea cu apă.

Legea din 5 decembrie 2024 privind protecția populației și apărarea civilă, stabilește în art.8 că *infrastructura necesară pentru îndeplinirea sarcinilor de protecție a populației și de apărare civilă este infrastructura care asigură în special:*

- (1) *adăpost sau cazare peste noapte;*
- (2) *aprovizionarea cu apă, alimente și produse medicinale;*
- (3) *energie electrică, combustibil, comunicații, servicii TIC și transporturi;*
- (4) *acordarea primului ajutor, a serviciilor calificate de prim ajutor și a serviciilor de asistență medicală;*
- (5) *depozitarea și distribuirea rezervelor materiale;*
- (6) *implementarea operațiunilor de salvare, ajutor umanitar și asistență de urgență;*
- (7) *detectarea, notificarea, avertizarea și alertarea amenințărilor cu privire la acestea;*
- (8) *funcționarea serviciilor publice.*

Autoritățile de protecție civilă sunt autoritățile de la nivel local și autoritățile de la nivel guvernamental (mareșalul voievodatului și ministrul de interne). Capitolul 9 al legii este consacrat structurilor de protecție civilă:

Art.82 - Instalațiile de protecție colectivă sunt utilizate pentru a proteja populația împotriva amenințărilor rezultate din dezastre naturale, incidente teroriste sau operațiuni de război.

Art.83 - 1. O clădire sau o parte a acesteia este considerată structură de protecție pe baza desemnării de către autoritatea competentă de protecție civilă, pe baza unui acord între autoritatea competentă de protecție civilă și proprietarul sau administratorul clădirii sau pe baza unei decizii a autorității competente de protecție civilă, în conformitate cu principiile specificate la art. 86–88.

2. Atunci când o clădire sau o parte a acesteia este recunoscută ca structură de protecție, acesteia i se atribuie statutul de adăpost sau refugiu și o clasificare în funcție de rezistență.

3. Un adăpost este o clădire sau o parte a unei clădiri cu o structură închisă și etanșă, recunoscută ca structură de protecție, echipată cu dispozitive de filtrare și ventilație sau absorbante regenerative.

4. Un refugiu este o structură de construcție sau o parte a unei structuri de construcție, neermetică, recunoscută ca structură de protecție. (...)

Art.84 - Locurile de adăpost temporar sunt instalații de protecție civilă, care reprezintă clădiri adaptate pentru adăpostirea temporară a persoanelor, organizate conform principiilor specificate la art.102. (...)

Art.86 - 1. Pentru a asigura îndeplinirea sarcinilor de protecție a populației și de apărare civilă, șeful comunei (primarul, președintele orașului), șeful districtului sau un voievod poate desemna, prin ordin, structuri de construcții aflate sub controlul său sau sub controlul unităților organizatorice subordonate acestuia, recunoscându-le drept structuri de protecție.

2. Ordinul de recunoaștere ca structură de protecție va specifica condițiile detaliate de utilizare a structurii de protecție, în măsura prevăzută de lege.

3. Ordinul de recunoaștere ca structură de protecție include o prevedere privind obligația de a pune la dispoziție structura de protecție în scopul protecției populației.

4. Ordinul privind recunoașterea ca structură de protecție se poate aplica și unui obiect de construcție planificat.

Art.87 - 1. Pentru a asigura îndeplinirea sarcinilor de protecție a populației și de apărare civilă, șeful comunei (primarul, președintele orașului), starostul sau voievodul poate încheia un acord cu proprietarul sau administratorul bunului privind recunoașterea unei structuri de construcție ca structură de protecție. (...)

Art.89 - 1. Se consideră structuri de protecție doar structurile de construcție care îndeplinesc sau, după reconstrucție sau adaptare, pot îndeplini condițiile tehnice de utilizare și condițiile tehnice de amplasare necesare pentru asigurarea funcționalității obiectului de protecție colectivă.

Art.90 - 1. Autoritățile competente de protecție civilă, în limitele jurisdicției lor locale, vor planifica numărul și capacitatea necesare ale instalațiilor de protecție colectivă, ținând cont în special de numărul de persoane care se află într-o anumită zonă și de tipurile de amenințări anticipate.

2. Capacitatea instalațiilor de protecție colectivă trebuie planificată astfel încât să ofere adăpost:

- în limitele administrative ale orașelor, în toate instalațiile de protecție colectivă pentru cel puțin 50%, inclusiv structurile de protecție pentru cel puțin 25%,
- în afara limitelor administrative ale orașelor, în toate instalațiile de protecție colectivă pentru cel puțin 25%, inclusiv structurile de protecție pentru cel puțin 15%
- numărul estimat de persoane aflate într-o situație periculoasă în zona de planificare.

3. Autoritatea de supraveghere a construcțiilor va notifica șeful comunei (primarul, președintele orașului) despre predarea spre utilizare a unei structuri de construcție a cărei documentație de construcție sau documentația de tip „as-built” include condițiile tehnice pentru structurile de protecție.

Art.92 - 1. Instalațiile de protecție colectivă se proiectează și se construiesc astfel încât să se asigure îndeplinirea condițiilor specificate în reglementările tehnice și de construcții emise în temeiul art.7 din [Legea din 7 iulie 1994 - Legea construcțiilor](#) (Monitorul Oficial din 2024, punctele 725, 834 și 1222), precum și condițiile tehnice de utilizare și condițiile tehnice de amplasare, a căror îndeplinire este necesară pentru a asigura îndeplinirea funcției instalațiilor de protecție colectivă.

2. Condițiile tehnice ale structurilor de protecție includ, în special, rezistența adecvată, soluții de siguranță la incendiu, ventilația, soluții de evacuare, alimentarea cu energie și apă, evacuarea apelor uzate și soluții pentru supraviețuirea persoanelor din structura de protecție. Condițiile tehnice detaliate pot fi specificate prin referire la standardele poloneze relevante.

3. Condițiile tehnice de amplasare includ, în special, determinarea distanței instalațiilor de protecție civilă față de alte clădiri.

4. Condițiile tehnice de utilizare includ, în special, determinarea capacității și a echipamentului structurii de protecție.

5. Structurile de protecție trebuie proiectate, ori de câte ori este posibil, ca structuri cu dublă funcție, astfel încât să permită utilizarea lor în conformitate cu nevoile proprietarilor sau administratorilor și să asigure îndeplinirea funcției structurii de protecție.

Art.93 - 1. În clădirile de utilitate publică se prevăd structuri de protecție dacă acest lucru este justificat de necesitatea asigurării locurilor de refugiu și dacă este posibil din punct de vedere al soluțiilor tehnice și constructive utilizate în clădire.

2. Este permisă abținerea de la amenajarea unei structuri de protecție într-o clădire de utilitate publică dacă adăpostul persoanelor care locuiesc acolo este asigurat de o altă structură de protecție situată în apropiere.

3. Consiliul de Miniștri stabilește, prin regulament, condițiile detaliate pentru desemnarea clădirilor de utilitate publică în care sunt prevăzute structuri de protecție, ținând cont de necesitatea asigurării unui număr adecvat de locuri în structurile de protecție și de circumstanțele în care este posibil să se evite prevederea unei structuri de protecție într-o clădire de utilitate publică.

Art.94 - Planșeele subterane din clădirile de utilități publice sau din clădirile rezidențiale multifamiliale și garajele subterane, dacă nu sunt prevăzute structuri de protecție în acestea, se proiectează și se construiesc astfel încât să permită organizarea de locuri de adăpost temporar în acestea.

Art.95 - Structurile subterane situate în limitele administrative ale orașelor utilizate în scopuri de transport, inclusiv transport rutier și feroviar, în special instalațiile de metrou îngropate, tramvaiele subterane și căile ferate subterane, trebuie proiectate și construite astfel încât să se asigure respectarea condițiilor tehnice și de utilizare pentru structurile de protecție.

Art.96 - 1. Proprietarul sau administratorul structurii de protecție are obligația:

- să se asigure că structura de protecție este menținută în stare tehnică corespunzătoare;
- să asigure o structură de protecție în scopul protecției populației, la ordinul organului de protecție a populației;
- să coopereze la pregătirea structurii de protecție furnizate pentru utilizare;
- să numească un manager pentru structura de protecție.

2. Atunci când o structură de protecție nu este utilizată în scopul protecției populației și al apărării civile, proprietarul și administratorul o pot utiliza într-un mod compatibil cu utilizarea preconizată a instalației, asigurându-se însă că aceasta își îndeplinește funcția de protecție, dacă este necesar, în special prin menținerea eficienței dispozitivelor tehnice amplasate în structura de protecție.

Art.102 - 1. În caz de stare de urgență sau în timpul războiului, dacă numărul adăposturilor și locurilor de refugiu este insuficient pentru a asigura protecția populației, șeful comunei (primarul, președintele orașului), guvernatorul districtului sau voievodul vor organiza locuri de adăpost temporar.

2. Locurile de adăpost de urgență sunt organizate prin:

- ordin de adaptare a spațiilor clădirilor, garajelor subterane, tunelurilor, structurilor de terasament, excavațiilor și instalațiilor similare pentru a îndeplini funcția de instalație de protecție civilă;
- crearea de adăposturi de urgență adaptate pentru a adăposti temporar persoane.

3. Autoritatea competentă de protecție civilă sau entitatea de protecție civilă desemnată poate oferi asistență proprietarului și administratorului bunului în organizarea de locuri de adăpost de urgență. (...)

Art.106 - 1. La cererea proprietarului sau administratorului unei clădiri, organele de protecție civilă poate:

1) să le ofere resurse financiare sub formă de subvenții specifice pentru:

- a) construirea unei structuri de protecție,
- b) reconstrucția structurii de protecție pentru a îndeplini condițiile tehnice și condițiile tehnice de utilizare a structurii de protecție,
- c) organizarea de locuri de adăpost în caz de urgență,
- d) pregătirea structurii de protecție pentru utilizare;

2) să le ofere resurse financiare sub forma unei subvenții specifice pentru:

- a) adaptarea instalațiilor la cerințele prevăzute la art. 94 și art. 95,
- b) renovarea și întreținerea instalațiilor de protecție colectivă. (...)

3. Finanțarea menționată la paragraful 1 punctul 1 și punctul 2 lit. a, se aplică până la 100% din costurile de investiții majorate în legătură cu necesitatea de a asigura funcționarea unei structuri de protecție. (...)

Datele publicate în iunie 2022 de Comandamentul național al serviciilor de pompieri arată că în Polonia există 62.000 de adăposturi.¹⁹ În octombrie 2023, Serviciul național de pompieri a efectuat o inspecție a instalațiilor care ar putea constitui structuri de protecție. În întreaga țară, au fost identificate următoarele:

- 224.113 locuri în adăposturi de urgență;
- 10.622 structuri de adăpostire, dintre care 903 structuri care îndeplinesc cerințele de adăpostire și 8.719 locuri de refugiu.

Rezultatele inventarului pot fi vizualizate pe o hartă online disponibilă la schrony.straz.gov.pl. [Aplicația SCHRONY](#) (Adăposturi) se bazează pe tehnologia Esri și poate fi utilizată atât pe computere, cât și pe dispozitive mobile. În primul rând, permite o căutare ușoară și intuitivă a celui mai apropiat loc de refugiu, împărțit în categorii – locuri de refugiu temporar, refugii și adăposturi. În plus, a fost lansată și aplicația [Structuri de protecție](#), care permite vizualizarea de informații despre caracteristicile adăposturilor, cum ar fi starea, suprafața sau capacitatea lor.²⁰

În plus, în conformitate cu recente modificări ale Legii construcțiilor, începând cu 2023, legea permite persoanelor fizice să construiască un adăpost în curtea proprie, proces care necesită doar o notificare prealabilă, fără a fi necesară obținerea unei autorizații de construcție.

SUEDIA

În Suedia, adăposturile sunt reglementate prin lege. Principiile sunt stabilite în [Legea \(2006:545\) privind adăposturile](#) și în [Ordonanța \(2006:638\) privind adăposturile](#). Dispoziții suplimentare pot fi găsite în [Legea privind planificarea și construcția \(2010:900\)](#) și în regulamentele administrative privind certificarea, testarea, inspecția, construcția, echiparea și utilizarea adăposturilor:

- [Reglementări SRVFS 1993:6 privind testarea, certificarea și inspecția componentelor pentru adăposturi](#);
- [Reglementări SRVFS 1998:6 privind proiectarea, echipamentul și utilizarea adăposturilor](#);
- [Regulamentul SRVFS 2006:6 privind scutirile de la obligația de notificare conform Capitolului 3, Secțiunea 3 din Legea \(2006:545\) privind adăposturile antiaeriene](#).

[Legea \(2006:546\) privind evacuarea și cazarea în cazul unei stări de alertă crescute](#) și ordonanța asociată stabilesc că [Agenția suedeză de protecție civilă \(MSB\)](#) poate, după consultarea forțelor armate suedeze și a autorității de poliție, să emită reglementări privind modul de planificare a evacuării populației. În plus, MSB poate

¹⁹ <https://samorzad.pap.pl/kategoria/aktualnosci/kg-psp-w-polsce-mamy-62-tysiace-schronow>

²⁰ <https://geoforum.pl/news/33728/wszystkie-schrony-w-polsce-na-jednej-mapie>

decide, după consultarea forțelor armate suedeze, care zone trebuie pentru evacuate. [Legea \(2006:544\) privind măsurile de pregătire și reacție a municipalităților și regiunilor la evenimente excepționale în timp de pace și în caz de alertă sporită](#) prevede că municipalitățile și regiunile au obligația de a face pregătirile necesare pentru operațiuni în caz de alertă sporită (pregătire pentru situații de urgență).

În conformitate cu [Ordonanța \(2006:639\) privind evacuarea și cazarea în caz de stare de alertă ridicată](#), consiliul administrativ județean poate decide ca persoanele prezente într-o zonă să fie evacuate în cazul în care zona a fost sau poate fi supusă ostilităților și evacuarea este necesară pentru protejarea populației. În plus, administrația districtului poate decide ca persoanele vizate de un ordin de evacuare să rămână într-o anumită locație, precum și condițiile aplicabile șederii acestora. Autoritățile de poliție vor oferi sprijinul necesar la efectuarea unei evacuări.

În conformitate cu legea privind evacuarea și cazarea în cazul unei stări de alertă ridicată, municipalitățile sunt responsabile cu cazarea. Printre altele, o municipalitate poate instrui proprietarul unei clădiri sau al unei locuințe să ofere cazare și echipament unei persoane care este obligată să își părăsească locuința obișnuită din cauza unui ordin de evacuare sau din cauza unor evenimente de război. În plus, proprietarul unei clădiri este obligat să notifice o autoritate de stat sau municipală cu privire la punerea la dispoziție a proprietății, astfel încât aceasta să poată fi utilizată ca adăpost.

Buncărele au fost construite continuu în Suedia încă din 1938; în 2002, guvernul a decis oprirea construcției acestora. În 2017, MSB (Agenția suedeză pentru protecție civilă) a fost însărcinată de guvern să elaboreze un raport privind starea de pregătire a țării în eventualitatea stării de război. Un rezultat al raportului a fost recomandarea MSB de a se construi noi buncăre. Cele 64.000 de adăposturi antiaeriene oferă spațiu suficient doar pentru aproximativ șapte din cele zece milioane de locuitori ai Suediei, iar în multe cartiere construite după 2002 nu există niciun adăpost.²¹

În raportul din 2017, MSB a concluzionat că amenințarea din timpul Războiului Rece nu mai era relevantă pentru Suedia și că, prin urmare, nu era rezonabil să se restabilească aceleași opțiuni de protecție ca atunci. În schimb, MSB a considerat că protecția populației civile ar trebui privită ca un sistem cu mai multe măsuri care sunt dezvoltate împreună și urmărind același obiectiv; este posibil ca măsurile să fie luate în mod diferit pentru diferite părți ale țării. Cu toate acestea, MSB a considerat că adăposturile trebuie să continue să facă parte din planurile de apărare civilă în viitor; prin urmare, agenția a recomandat modernizarea adăposturilor existente și a recomandat, totodată, guvernului să construiască noi adăposturi cu capacitate de 50.000 de persoane în următorii zece ani.²²

²¹ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2017/12/ds-201766/>

²² <https://www.msb.se/siteassets/dokument/amnesomraden/krisberedskap-och-civilt-forsvar/befolkningsskydd/befolkningsskyddsrapport.pdf>

În 2017, în același an în care MSB a evidențiat necesitatea de noi adăposturi, Comisia pentru apărare a propus, într-un raport intermediar intitulat „Reziliența - Direcția protecției generale și proiectarea apărării civile 2021-2025”, că este necesar un inventar al stocului de adăposturi și al posibilităților de utilizare a altor spații care pot oferi o protecție adecvată. În proiectul de lege [Totalförsvaret 2021-2025 \(2020/21:30\)](#), guvernul a fost de acord cu evaluarea Comisiei pentru apărare și a declarat că este important să se stabilească o direcție clară și o planificare mai detaliată pentru dezvoltarea adecvată a protecției populației civile în caz de război. În 2021, bugetul apărării civile a fost majorat cu 1 miliard SEK, iar în anii următori, investițiile vor crește treptat cu un total de 4,2 miliarde SEK până în 2025.²³

MSB are competența de a decide cu privire la necesarul de cazări de urgență și de a stabili în ce zone ale țării ar trebui să fie amplasate adăposturile. Acest lucru este reglementat de Legea privind adăposturile de urgență (2006:545) și de ordonanța aferentă. MSB decide și cu privire la construirea de noi adăposturi, de la caz la caz, în limita fondurilor puse la dispoziție de stat. În conformitate cu Legea privind adăposturile, MSB este responsabil să inspecteze dacă adăposturile construite au efectul de protecție dorit și dacă semnalizarea a fost instalată în conformitate cu legea. MSB are, de asemenea, responsabilitatea de a ține registre ale adăposturilor existente și de a emite reglementări pentru autorități privind proiectarea tehnică a adăposturilor.

Înainte de invadarea Ucrainei de către forțele ruse, MSB dispunea de resurse pentru a inspecta doar 2.000 de adăposturi pe an. În perioada 2010-2020, doar aproximativ 20% din cele 64.000 de adăposturi existente în Suedia au fost inspectate, dintre care doar 9.000 au trecut inspecția. Proprietarii sunt responsabili cu întreținerea și dotarea adăposturilor de pe proprietățile lor și au dreptul la o compensație corespunzătoare din partea statului pentru costurile aferente; acest sprijin nu se acordă în cazul neglijenței întreținerii, intervențiilor neautorizate sau altor neglijențe din partea proprietarului. MSB poate emite reglementări privind despăgubirile. În timp de pace, multe dintre adăposturile antiaeriene sunt utilizate ca spații de depozitare pentru locuitorii clădirilor în care sunt amplasate; atunci când este necesar, proprietarii au obligația să readucă aceste spații la destinația de adăposturi antiaeriene funcționale în termen de 48 de ore.

Caracteristici tehnice

În Suedia există aproximativ 64.000 de adăposturi, care pot găzdui aproximativ șapte milioane de oameni; în caz de război sau dacă guvernul a declarat un nivel de alertă crescut, acestea trebuie să fie gata de utilizare în termen de două zile. Adăposturile sunt situate în diferite tipuri de clădiri, rezidențiale și industriale. Adăpostul trebuie să ofere cel puțin 0,75 m² de spațiu pentru fiecare persoană. În plus, încăperile trebuie să fie dotate cu alimentare cu apă, încălzire, toalete și ventilație. Adăposturile sunt concepute pentru a fi locuite cel puțin 72 de ore. Toate adăposturile trebuie să fie

²³ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2020/10/prop.-20202130/>

proiectate și echipate pentru o durată de viață de cel puțin 50 de ani. Detaliile tehnice pentru adăposturile actuale sunt prezentate în [manualul MSB](#).

Adăposturile sunt concepute pentru a proteja oamenii de valul de explozie al unei bombe, fragmente de grenadă, incendii, radiații ionizante și resturi de la clădirile care se prăbușesc; de asemenea, sunt prevăzute cu sisteme de ventilație pentru a împiedica gazele toxice și praful radioactiv. Adăpostul trebuie să poată rezista efectului unei unde de presiune echivalentă cu cel al detonării unei bombe de 250 kg care conține 50% din greutatea trotilenă, explodând sub presiune liberă, în aer liber, la 5 m de exteriorul adăpostului. Pe de altă parte, trebuie să reziste la o suprapresiune susținută de 50 kPa și o subpresiune susținută de 8 kPa.

În plus, adăpostul trebuie să protejeze ocupanții de efectele fragmentelor rezultate în cazul unei explozii. Adăpostul trebuie proiectat astfel încât radiațiile ionizante din emisiile radioactive să nu depășească în medie 2,5% din radiația din afara adăpostului. În plus, trebuie să fie suficient de etanș pentru a oferi protecție împotriva agenților chimici și biologici și a gazelor de incendiu. Structura adăpostului trebuie să fie din material ignifug, care să asigure ca temperatura aerului din interior să nu crească cu mai mult de 15°C după două ore de incendiu în afara adăpostului. Fiecare ușă către adăpost trebuie să aibă o lățime minimă a tocului de 0,9 m și o înălțime minimă de 1,9 m. Fiecare deschidere trebuie să aibă o lățime liberă minimă de 0,8 m și o înălțime liberă minimă de 0,8 m. Cel puțin o ușă trebuie să se deschidă spre exterior sau către o încăpere care nu este un adăpost. Adăpostul trebuie să poată duce în siguranță spre exterior în cel puțin două ieșiri independente.

Adăpostul trebuie să fie dotat cu sistem de apă și canalizare, precum și cu facilități care să răspundă nevoilor de alimentare cu apă, igienă și toaletă. În plus, trebuie să fie disponibil un sistem electric de iluminat cu cel puțin 50 Lux. Instalațiile de ventilație din adăpost trebuie amplasate astfel încât să funcționeze cât mai eficient în circumstanțele date și fără poluare previzibilă a aerului. Sistemul de alimentare cu aer trebuie să poată fi operat cu energie electrică sau, dacă este necesar, manual sau cu ajutorul unei surse de alimentare de urgență. Aerul furnizat adăpostului trebuie să poată fi curățat de praf și particule groiere, precum și de agenții chimici și biologici. Adăpostul trebuie să fie dotat cu o ecluză în care să încapă cel puțin trei persoane și ale cărei dimensiuni de deschidere corespund cu cele ale ușilor adăpostului. Ecluza trebuie să se deschidă spre exterior sau către un spațiu care nu este un adăpost și trebuie proiectată astfel încât aerul din ecluză să poată fi schimbat de cel puțin 50 de ori pe oră. Aerul poluat trebuie să poată fi evacuat din adăpost prin instalațiile de toaletă și ecluză.

Adăpostul trebuie, de asemenea, să fie proiectat și echipat astfel încât temperatura aerului din interior să nu depășească 29°C atunci când aerul din exteriorul adăpostului are o temperatură de 17°C și o umiditate relativă de 70%; volumul de oxigen din interior nu trebuie să fie mai mic de 17% din volumul total, iar conținutul de dioxid de carbon nu trebuie să depășească 2% când presiunea aerului din afara adăpostului este de 100 kPa. Adăpostul trebuie echipat astfel încât temperatura aerului din interior

să poată fi de minim 5°C atunci când este gol. Adăpostul poate conține conducte de apă cu o temperatură maximă de 100°C și aer cu o presiune maximă de 900 kPa.²⁴

MSB dispune de resurse pentru protecția civilă și adăposturi și a solicitat ca o parte din cheltuielile suplimentare de 800 de milioane SEK pentru apărarea civilă anunțate în aprilie 2022 să fie utilizate pentru renovarea celor mai mari adăposturi antiaeriene din marile orașe.²⁵

ALTE RESURSE ONLINE

Austria

Protecție civilă și infrastructură critică,

<https://www.derstandard.at/story/3000000266910/zivilschutz-und-kritische-infrastruktur-in-oesterreich-bunker-und-notraktionen-fuer-den-ernstfall>

Asociația de Protecție Civilă,

https://zivilschutz.at/thema/strahlenschutz/#toc_Wo_kann_ich_mich_schutzen

Ministerul de Interne – spații de protecție,

https://www.bmi.gv.at/magazinfiles/2018/03_04/schutzraeume.pdf

Danemarca

Legea privind adăposturile de protecție civilă,

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2003/732>

Adăposturi civile, <https://www.brs.dk/da/borger/om-redningsberedskabet-i-danmark/redningsberedskabet-i-danmark/det-kommunale-redningsberedskab/beskyttelsesrum-og-sikringsrum/>

Informații actualizate despre adăposturi (aprilie 2025),

<https://findbeskyttelsesrum.dk/tell-me-more>

Irlanda

Protecția civilă, <https://www.civildefence.ie/about/legislation/>

Legea privind protecția civilă,

<https://www.irishstatutebook.ie/eli/2023/act/17/enacted/en/pdf>

²⁴ Calcule, prezentări, soluții și componente pentru adăposturi,

<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/krisberedskap--civilt-forsvar/befolkningsskydd/skyddsrum/berakningar-losningar-och-komponenter/>

²⁵ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2022/11/sou-202257/>

Italia

Departamentul pentru Protecție Civilă, <https://www.protezionecivile.gov.it/it/>

Protecția civilă, <https://www.interno.gov.it/it/temi/territorio/protezione-civile>

Sistemul Național de Avertizare Publică, <https://www.it-alert.it/it/>

Structura Tehnică Națională, <https://www.stnitalia.it/>

Spania

Departamentul pentru protecție civilă și situații de urgență,

<https://www.proteccioncivil.es/documentacion/normativa>

Legea nr.17/2015 privind sistemul național de protecție civilă,

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2015-7730>

Reglementări privind construcția de adăposturi nucleare în Spania,

<https://bunkerfd.com/normativas-para-refugios-nucleares/>

Ucraina

Adăposturi și structuri de protecție, <https://cms-lawnow.com/en/ealerts/2025/01/protective-shelters-and-structures-for-employees-and-company-infrastructure-ukraine-private-sector-obligations>

Cerințe obligatorii pentru adăposturi, <https://riell.ua/en/blogs/obov-yazkovi-vimogi-do-bomboskhovisha-v-novobudovakh>

Adăposturile în Ucraina, <https://officefinder.com.ua/en/news/shelter-ukraine-how-protect-population-during-full-scale-war>

Standarde tehnice pentru adăposturi în Ucraina și Europa, <https://sheltercluster.org/ukraine/pages/technical-guidelines>

UK

Pregătirea, răspunsul și recuperarea în situații de urgență, <https://www.gov.uk/government/emergency-preparation-reponse-and-recovery>

Protecția civilă, <https://portal.cor.europa.eu/divisionpowers/Pages/UK-Civil-protection.aspx>

Legea privind protecția civilă, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/Geo6/2-3/31/contents/enacted>

Ghid privind evacuarea populației și adăposturile, <https://www.iaem.org/portals/25/documents/UKEvacuation-ShelterGuidance1.pdf>